

GLASNYT

Udgivet af Glashistorisk Selskab Aalborg * 1976

Nummer 43.

november 2007

21 årgang

Indhold.

- Side. 3 Hilsen til G.S.Aa. fra Kaj Brøndum Kristiansen.
Side. 4-6 Indslag fra Hans O Lindhard. Holmegaard 1853; højder og farver ?
Side. 7-8 Indslag fra Poul Lyng. Et svar på *Figurflaskens* bogstaver *KVK*
Side. 9 Forvirring omkring HG signatur opklaret. v./ Mogens Leth
Side. 10-14 Referat fra den 11.10.07: Mig og Min Samling v./ Erling Vadgaard
Side. 15-16 Referat fra den 08.11.07: Klubaften "BYTTEGLAS"
Side. 17-18 Referat fra Store Flaskedag på Aalborg Historiske Museum.
Side. 19 Ny glasbog : *Glas med sjæl*
Side. 20 G.S.Aa. har oprettet en hjemmeside.

GLASNYT's redaktion adresse:
Glashistorisk Selskab Aalborg*1976
Postboks 543, 9100 Aalborg.

Ansvarlig redaktion:
Poul Schjelder, TLF / FAX. 98 38 12 26
E-mail : schjelder@tv.dk
Irene M. Kristensen, TLF: 86 27 22 96
Bente Hansen, TLF: 98 38 33 54

Tryk : Schjelder / KONICA MINOLTA digital kopiprinter

KONICA MINOLTA

Konica Minolta Business Solutions Denmark a/s
Gøteborgvej 1, 9200 Aalborg SV
Tlf : 72 21 21 21 FAX : 72 21 27 02

Aalborg 1. maj 2007.

Til Glashistorisk Selskab Aalborg 1976.

Efter generalforsamlingen d. 18. april, da har jeg siden den i øvrigt gode aften, gået og tænkt på, at der ikke var et eneste medlem der takkede bestyrelsen, for året der gik. Derfor beder jeg Bestyrelsen om at bringe vi medlemmers tak i næste udsendelse af Glasnyt.

En rigtig stor tak til Glashistorisk Bestyrelse og Formand Poul Schelder for den gode sæson i 2006, for god planlægning og alsidighed af de emner der blev taget op ved bore mange arrangementer, også en tak for arbejdet med Glasnyt, som vi medlemmer bør støtte noget mere med indlæg og forespørgsler, vi glæder os til en god ny sæson, og til samarbejdet med alle de glasinteresserede medlemmer.

Med venlig hilsen.

Kaj Brøndum Kristiansen.

Holmegård 1853 igen!

Mit ærinde med dette indlæg er højder og farver på glas fra katalog 1853.

I Kastrup Holmegårds Jubilæumsbog 1825-1975, er tegningerne udført i forholdet 1 : 3.

Ved måling på tegningerne er blomsterglasset 68m/m, ved at gange med 3 bliver det 204m/m.

Glashistorisk Selskabs genoptryk fra 1998, prisfortegnelsen 1853 og tegninger, er udgivet i et andet format, og kan derfor ikke måles. Holmegårds blomsterglas er fremstillet i farverne hvide, blå, røde, hvidt eller kulørt mælkeglas, og ved rødt forstås lilarød.

1.Kastrup Holmegårds Jubilæumsbog 1825-1975, målforholdet står på siden før snapseglassene den er ikke nummereret.

2.Holmegård Glasværk-Prisfortegnelse 1853 og tegninger. 1998,Glashistorisk Selskab.

**Aalborg
1880**

På kummen

I bunden 6/4-1880

A.M.Woldbye

h=21cm

**Slibere?
Joseph Handjk.
Joseph Rohrbach.**

Københavnske Loppefund

Kastrup 1895 no 784

Med venlig hilsen Hans O Lindhard

Indslag fra Poul Lyng
artiklen er lånt fra FLASKEPOSTEN
FlaskeKlub Danmark medlemsblad

”Skruebrækkere”, ”Figurflasker” – eller.....?

Disse flasker, som forestiller eet eller andet, eller som har en ornamenteret udsmykning, kaldes for ”figurflasker” og har deres egen kategori som den sidste i

”flaskebogen” fra side 408. På side 412 (under fig. 591) fortæller bogens forfatter om den udbredte misforståelse, der førte til begrebet ”skruebrækker-flasker” som benævnelse for nogle af de rigt ornamenterede flasker, som må have haft deres storhedstid omkring 1910-1930.

Netop fig. 591a har i øvrigt været genstand for nogen undren gennem en årrække. I 1986 fejrede Glashistorisk Selskab Aalborg sit 10-års jubilæum med bl.a. at lade fremstille en tro kopi af denne flaske, blæst i den originale form, dog med en jubilæumsinskriftion på den udekorerede etiket-side.

De tre øvrige sider er udsmykket med arabesker, hvori er indflettet bogstaverne K, V og K (er ikke nævnt i

”flaskebogen”). Hidtil har ingen vidst, hvad bogstaverne stod for, men der har været bred enighed om at det nok ikke var Kemisk Værk Køge.

I efteråret fandt jeg en lille bog med fortegnelse over medlemmer af Vinhandlerforeningen for Danmark og troede virkelig at jeg var kommet på sporet af noget, da jeg fandt oplysninger om vinhandler Hans Mortensen, Københavns Vin Kompagni. Ved besøg på Københavns Stadsarkiv viste det sig, at dette firma først var oprettet i 1945 – altså længe efter at flasken blev produceret.

Skæbnen ville så, at en af mine udenlandske kontakter sendte mig en e-mail vedr. en flaske, han havde købt under ophold på Bornholm. Han mente, at den måske kunne være interessant for mig – og sendte på opfordring et billede. - Det ka’ nok være, at jeg var interesseret:

Yderligere undersøgelser i Handelsregisteret på Københavns Stadsarkiv viste, at dette firma blev registreret d. 25. august 1910 af Carl Frederik Johan Petersen – og ophørte igen i 1941. Det ser ud som om etiketten oprindeligt er produceret til en anden flasketype (måske som den, drengen på etiketten har i hånden?), men det ligger i hvert fald fast, at der var noget, der hed Københavns Vin Kompagni på tiden, da denne flaske var i brug – og al sandsynlighed taler for at netop dette er forklaringen på K.V.K.

Desværre oplyser etiketten intet om, hvad Fuldkommen Kjarlighed var for en type drik – måske kan man en dag være så heldig at finde en annonce?

Figurflaske, fig. 591a i "Danske flasker ..." med etiket fra Københavns Vin Kompagni.

Lånt fra hjemmesiden Glashistorisk Selskab Holbæk
Forvirringen omkring HG signatur opklaret.

af Mogens Leth.

mandag, 24 september 2007

Mysteriet er løst.

Der har længe været diskussion om Holmegaards mærkning af nogle glas, fx: **HG4**.

Der har været 2 teorier: **4** betyder **Hytte 4** eller **Værksted 4** på Holmegaard. Den rigtige forklaring er at **4** betyder **1974**, **5** ville betyde **1975**, osv.

Takket være et initiativ fra **Verner Hansen**, tidligere museumsleder på Holmegaard, er sagen nu opklaret i et samarbejde med **Jørgen Borgstrøm**, tidligere mangeårig medarbejder på Holmegaard. Tallene i mærkningen henviser til årstal i 1970'erne.

1971 = HG 1

1972 = HG xx (2 kunne forveksles med 2. sortering)

1973 = HG 3

osv.

Systemet blev forladt før 1980'erne, muligvis allerede i 1979. Forfatteren er interesseret i at høre fra alle, som har glas mærket **HG 9**.

Er du den lykkelige ejer af et Holmegaard glas mærket **HG9** vil forfatteren og Glashistorisk Selskab Holbæk være taknemmelige, hvis du kontakter os via vor kontaktside.

Vi havde længe glædet os til dette foredrag, og det blev da også en af de mest spændende og underholdende oplevelser, som vi har haft længe. Erling Vadgaard var mødt op med et bredt udvalg fra sin store samling og en håndfuld overheads og berettede med humor og begejstring om sit forhold til glas.

Han startede med at stille spørgsmålene: Er jeg samler, og hvorfor er jeg blevet det? Ja, når jeg ser mig omkring i mine stuer, må jeg vist indrømme, at jeg har fået en del samlet sammen. Og hvordan er det så kommet dertil? Nogle mennesker er åbenbart udstyret med dette her gen, der bevirker, at de lige fra barnsben simpelthen må samle på ting og sager. Der skulle endog findes en mand, der samler på brækposer fra fly. Andre samler på hængeskabe, men det kan jo efterhånden give pladsproblemer. Så fylder

glas trods alt noget mindre.

Og når det så for EV's vedkommende især blev gamle glas, der blev samlerobjektet, skyldes det fascinationen dels af materialets skønhed og dels af historien bagved. Tilskyndelsen er kommet tidligt, da der i hans slægt altid har været tradition for at gemme og bevare ting, og et af arvestykkerne er et pragtfuldt eksemplar af den norske "nøgen jomfru", som han fik i gave af bedstemoderen, og en faster havde andre fine ting.

Det var naturligt for en nordjyde i første omgang at forsøge at begrænse sig til de himmerlandske glasværker og gå i gang med at erhverve sig viden om disse. Inspirationskilderne var især koryfæerne Riismøller, Thorlacius Ussing og Wolstrup samt senere Schlüter og Regnar Pedersen (referentens far). I de gode gamle dage var det nemt at holde sig til de "sikre" kendetegn: sats,

fødder, agern o.s.v., og der blev da også snart bygget en samling op ud fra disse kriterier. Senere meldte tvivlen og usikkerheden sig jo som for så mange andre, og hvad så?

Vi fik en kort oversigt over værkernes historie. EV har studeret de forskellige skriftlige kilder, hvoraf vi først og fremmest har det lille grønne katalogark fra Co., det kombinerede ark fra Aal./My. og nogle lageropgørelser (fig.1) Disse er dog helt utilstrækkelige til at give et klart billede af produktionen gennem de ca. 30 år, det drejer sig om. Der eksisterer en del glas med mere eller mindre sikker proveniens, og på grundlag heraf er der opstået mange teorier og myter.

Da det nu ikke var et sikkert projekt for EV at skabe sig en samling af himmerlandske glas, besluttede han at samle på smukke glas. Simpelt hen! Og her er han så gået efter tre temaer: De blomsterskårne glas på grund af fascinationen af teknikken, erindringsglas af forskellig art og glas af specielle former som puncheglas, geneverglas og pepitaglas.

Vi hørte så lidt om snapsens historie, først som medicin og senere som nydelsesmiddel, om brug og misbrug, fordrukne konger og en tørstig tipoldefar, om Storm P.'s vagabond, der kunne slippe af med sin røde næse ved at drikke til den blev blå.

Endnu et emne var ting til mange forskellige funktioner, bl.a. de gamle medicinske teknikker: åreladning, kopsætning og brug af igler. Vi så også en såkaldt kniplestage. Og de små glas med opbyggelige deviser til børn vidner om tidligere tiders opdragelsesidealer.

Om dette at være samler: Man er drevet af en slags urinstinkt, som nok skyldes en

arvelig belastning. Jagtmarkerne er mange: Antikforretninger, auktioner, privat handel og endelig de mange loppemarkeder, hvor priserne normalt er lavere og man handler helt på eget ansvar og risiko. Til gengæld får man så spændingen og glæden ved at finde det helt uventede eller gøre et godt kup. Man må være udstyret med kontanter og en god kondition samt være indstillet på at stå meget tidligt op, hvis man skal komme sine konkurrenter i forkøbet.

Som samler er man i fare for at lukke sig inde i et gyldent bur, d.v.s. blive en manisk og ensporet nørd, eller man kan lade det uendelige univers åbne sig for en, idet man gennem studiet af glassene får indblik i mange sider af kulturhistorien, man kommer i kontakt med andre med de samme interesser og oplever glæden ved sammen at se på og diskutere glas.

En stor tak til Erling Vadgaard for det spændende, berigende og underholdende foredrag.

IK

Fig.1

CONRADSMINDE GLASVARE

OVERSIGTER OVER PRODUKTION MV.

VARENS ART	BEHOLDN-PRØD.V.4. ØVNGANG 14/5-1843-1/6-44	BEHOLDNING efter 3. øvngang 13.mai 1843 .
½ pot corte lømeflasker (m.brins)	6369 stk	2917(1022)
1/8 " " "	3170	2917
½ " hvide lømeflasker	3525	
1/8 " " "	1915	
½ pot coul.(blå og røde)	5162	2809
1/8 " " "	2304	239
½ hvide jagtflasker	569	491
1/8 " " "	178	58
½ pot .coul.(blå & røde)	222	239
1/8 " " "	64	73
½-½ pot dobbelte jagtflasker	98	75
1/8 " " "	100	13
Zwibelglas		18
Blomsterglas	3	31
Tallerkner , sorte ½-4 pots	42	63
" " røde og blå	-	
Klukflasker ½-1 pot	195	196
Snustobaksflasker ½ & ½ pot	600 & 1380	600
" " 1 pot	1380	
Eau de la Vende flasker 1-2 l.	386 & 980	
Kopglas	39	
Sukkerskaaler m. låg og fod	30	} 91
" " uden " "	64	
Illum. lamper (lampeglas)	112	112
Snapseglas - glatte	1421	742
Snapseglas m. knap	2477	493
Snapseglas opåde	1155	352
" " riflede	663	745
1/16-1/20 pot frimurer	2672	1466 (1/20 pot)
1/8-1/10 " "	3207	
Viinglas m. knap	1373	1391
Viinglas , glatte	556	542
Rhiinskviingsglas	2	2
Champagneglas	91	133
Punschglas ½ pot	1111	988
" " 1/8	1477	511
" " ½ m. hank	22	22
" " ¼ m. hank	4	4

Referat fra Torsdag den 8. november 2007 Klubaften med "BYTTEGLAS"

Tekst: Irene M. Kristensen Foto: Poul Schjelder

Vi havde med spænding set frem til dette første egentlige arrangement af denne art efter at vedtægtsændringen på generalforsamlingen havde legaliseret det. Der var mødt 24 medlemmer op, hvoraf dog kun 10 havde medbragt bytteobjekter. Dette må siges at være en smule skuffende på baggrund af den store forhåndsinteresse.

Vi mødte op i god tid for at stille borde op og pakke ud, og der kom hurtigt gang i omsætningen. Nogen solgte for mere end de købte, for andre var det omvendt. På grund af det forholdsvis begrænsede vareudbud var vi imidlertid ved at være færdige til at pakke sammen igen før kl. 9.

Flere af de 14, der kom tomhændede til mødet, erklærede, at de jo ikke havde noget af betydning at tage med! Her til skal siges, at folk samler på de mest forskellige ting, og at det lille beskedne glas, som man ikke selv regner, måske netop passer ind i en andens samling. Vi finder alle dubletter og af mange grunde. For det første kan man ikke altid huske, hvad man har. For det andet finder man sommetider et bedre eksemplar af noget man har i forvejen og kan glæde en anden med det gamle. For det tredje falder man tit over noget der er så billigt, at man ikke kan lade det stå, så tag det dog med og byt til noget andet. For det fjerde får man nu og da ting, som man egentlig ikke har brug for, foræret af venlige mennesker, og hvis man ikke føler sig forpligtet til at have det stående fremme af høflighedshensyn, så lad det dog komme i cirkulation. For det femte har man måske været nødt til at købe flere af

noget, hvor man kun har brug for én. En bytteaften bliver sjovest, hvis der er masser af ting på tilbud.

Man må jo sætte en slags pris på sine ting, for man kan sjældent lave en ren byttehandel. Tag indkøbsprisen og læg en smule på for ulejligheden. Eller sæt det billigere, hvis du trænger til at få ryddet op. Husk at du kan glæde dine samlervenner med lidt fornyelse til vitrinen.

Konklusion: Hvis bytteaftener skal blive en virkelig succes, skal flere bakke op!

IK

”STORE FLASKEDAG” på Aalborg Historiske Museum

Tekst: Poul G. Lyng. Foto: Mogens Madsen

Med 93 gæster på 2 timer må FlaskeKlub-Danmarks første offentlige arrangement siges at have været en succes – endda langt over bestyrelsens forventninger. En del af gæsterne havde medbragt flasker til bedømmelse. Mange af dem var uden større interesse for samlere – men var dog et vidnesbyrd om at mange folk i al almindelighed har en flaske eller to stående til pynt – og altså i en eller anden grad er betaget af materialet, farven og / eller faconen.

Enkelte gæster medbragte endog yderst spændende flasker. Nogle af dem vil vi forsøge at få lov til at præsentere i kommende udgaver af Flaskeposten.

At arrangementet fik så stor bevågenhed, skyldes nok især den megen presseomtale. Aalborg Historiske Museum havde udsendt pressemeddelelse med det resultat, at lokale aviser og TV bragte omtale af arrangementet. Desuden havde Glashistorisk Selskab, Aalborg været så venlig at benytte hele bagsiden af deres program til at gøre deres mange medlemmer opmærksomme på denne mulighed for at få kigget nærmere på flasker fra deres samlinger. Mange af de besøgende nævnte da også, at de var glassamlere.

Udstillingen, som var tilgængelig i ca. 3 uger, har også været godt besøgt – og nogle havde da også forsynet sig med et eksemplar af folderen, som omtalte ”Store flaskedag”.

Foruden amatørfotoografer, var der journalister og fotografer fra Nordjyske Stiftstidende og fra TV2 Nord tilstede ved arrangementet.

Link til TV-indslagene er rundsendt til de af FlaskeKlubbens medlemmer, der har adgang til Internettet.

En sjælden flaske fra den københavnske mineralvandsfabrik Södring og Co., som havde en afdeling i Aalborg.

Indhold

Forord
Glas til frokost
Hygge på terrassen
Glas til en hyggelig middag
Glas til kaffebordet
Glas til festlige lejligheder
Dekorative glas
Fra min mormors køkken
Glas og søndagsture
På antikmarked i Frankrig

Lidt om danske glasværker :
Holmegaard Glasværk
Kastrup Glasværk
Fyens Glasværk
Aalborg Glasværk

Efterskrift
Ordforklaringer
Litteratur
Stikordsregister

BESTIL BOGEN HOS : Interaktivt Medicenter · Rugmarken 23 · 3520 Farum · Tlf. 45 88 08 11 · email imc@imc.dk

Forord

Af Charlotte Agertoft

Glas har i mange år været et populært samlereobjekt. I min familie har vi støvet mange antikvitetsbutikker igennem, og gået på et væld af loppe- og antikmarkeder. Ikke bare i Danmark men også når vi har været på utallige rejser i Frankrig.

Mine forældre har været glassamlere i mange år og skabene bugner af flotte glas. Til familiesammenkomster er der altid dækket op med antikke glas, alt efter humør og stemning. Nogle gange franske souvenir glas, andre gange danske fløjter.

Der er både sjæl og minder forbundet med en glassamling. Håndpustede glas har uanset alder sine egne drivninger og til tider skæve charme.

Der kan være mange oplevelser forbundet med glas. Vi har mange glaskunstnere her i landet, og på mange af værkstederne kan man se glaspusterne i arbejde. Et besøg på Holmegaard Glasværk giver et godt indblik i en glaspusters hverdag. Der er glassamlinger på museer rundt omkring i landet, blandt andet Kastrupgårdsamlingen, Anneberg Samlingerne, Glasmuseet Ebeltoft og Museet, Den gamle Gaard i Faaborg.

Vi håber at bogen både vil give inspiration og viden om glas.

Glashistorisk Selskab Aalborg*1976

har oprettet en hjemmeside

<http://www.bricksite.com/gsaa1976>

